

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 19 mei 2020

Onderwerp: Zienswijzen financiële stukken recreatieschappen

Kenmerk: 804913/1411000

Bijlagen: 9 (brief GS aan PS, Voordracht met besluit, financieel overzicht bij voordracht, brief GS van 4 maart jl. en financiële stukken van vijf recreatieschappen)

Ontwerpbesluit

1. Inleiding

Op grond van artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen in te dienen over de concept jaarrekeningen, begrotingswijzigingen en begrotingen van de desbetreffende gemeenschappelijke regelingen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft. De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regelingen van vijf recreatieschappen:

- Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,
- Recreatieschap Groengebied Amstelland,
- Recreatieschap Spaarnwoude,
- Recreatieschap Twiske- Waterland,
- Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.

De recreatieschappen zijn opgericht om laagdrempelige recreatie dicht bij de stedelijke bebouwing mogelijk te maken. De recreatieschappen worden gefinancierd door de bijdragen van de participanten en uit huur- en pachtopbrengsten. De bovengenoemde eerste vier recreatieschappen, hebben hun uitvoerende taken via een raamcontract uitbesteed aan Recreatie Noord-Holland NV (RNH). Het Plassenschap Loosdrecht e.o. heeft de uitvoerende taken uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Recreatie Midden Nederland (RMN).

RNH en RMN bieden jaarlijks middels de begrotingen van de recreatieschappen een totaalpakket aan diensten aan. Tot de uitvoerende taken van RNH en RMN behoort ook het opstellen van jaarrekeningen, begrotingswijzigingen en begrotingen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De resultaten uit de jaarrekeningen 2019 zijn in de bijlage bij deze voordracht in beeld gebracht. De resultaten komen ten laste van de algemene reserve van de betreffende recreatieschappen ofwel worden daaraan toegevoegd.

De concept jaarrekeningen 2019, concept begrotingswijzigingen 2020 en concept begrotingen 2021 zijn gebaseerd op door de dagelijks besturen vastgestelde financiële uitgangspunten. Deze stukken zijn door de dagelijkse besturen voorlopig vastgesteld en aan de deelnemers ter beoordeling aangeboden.

Plassenschap Loosdrecht e.o. heeft nog geen jaarrekening 2019 en begroting 2021 ingediend. RMN heeft gemeld dat het niet mogelijk is de concept jaarrekening 2019 en concept begroting 2021 van Plassenschap Loosdrecht e.o. aan te leveren vóór 15 april, zoals is bepaald in de gemeenschappelijke regeling. Zij geeft als redenen hiervoor de interne problemen als capaciteitsproblemen, uitval van business controller etc., aan.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de RMN-recreatieschappen tot 12 oktober 2020 uitstel gegeven voor het indienen van de financiële stukken afwijkend van de wettelijk verplichting dit vóór 15 juli (jaarrekening) en vóór 1 augustus (begroting) te doen. Dit betekent dat RMN de jaarrekening 2019 en concept begroting 2021 voor Plassenschap Loosdrecht e.o. eind juni bij de deelnemers zal aanbieden voor het indienen van zienswijzen. Wij zullen deze stukken daarom later apart aan PS voordragen.

Dit is het tweede jaar op rij dat uitstel wordt aangevraagd bij het ministerie van BZK. Indien volgend jaar nogmaals uitstel wordt aangevraagd, kan dit voor de toezichthouder aanleiding zijn om het schap onder toezicht te stellen. Het is van groot belang dat de ingezette acties en structurele verbetermaatregelen gerealiseerd worden. Naast dat de opbouw van de begroting wordt aangepast en verbeterd, zijn tevens enkele structurele maatregelen door RMN in gang gezet om te voorkomen dat in komende jaren wederom uitstel moet worden aangevraagd.

Begrotingswijziging 2020 bij Plassenschap Loosdrecht e.o.

Het Plassenschap Loosdrecht heeft tijdens de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 11 maart 2020 een eerste begrotingswijziging 2020 voor zienswijze vastgesteld. Het Schap ziet zich genooddaakt een incidentele verhoging van de deelnemersbijdragen van 28% te moeten doorvoeren. Dit percentage geldt voor de deelnemers gemeenten Wijdmeren en Stichtse Vecht

en de Provincies Noord-Holland en Utrecht. Voor Noord-Holland betekent dat een extra bijdrage van € 137.601,-. De redenen hiervoor zijn:

- bestemmingsreserve is uitgeput;
- kosten voor de 1^e fase van de transitie van de organisatie;
- verhoging van accountantskosten;
- kosten voor bovenformativiteit;
- kosten voor digitalisering en outsourcing ontheffingverlening;
- onderhoud materieel.

Een tweede begrotingswijziging voor 2020 is in voorbereiding. Het is niet bekend of deze gevolgen zal hebben voor de deelnemersbijdrage.

Lees meer over de (financiële) positie van RMN en het Plassenschap onder de kop 'zienswijzen provincie' in de laatste alinea.

Provinciaal budget

Het provinciale budget voor de recreatieschappen in 2020 en 2021 zal verhoogd moeten worden met budget dat hiervoor beschikbaar is in de stelpost Prijsstijgingen om onze bijdrage in de concept begrotingswijziging 2020 en concept begrotingen 2021 te kunnen betalen.

Het budget voor de recreatieschappen wordt jaarlijks geïndexeerd.

Als bijlage treft u een overzicht aan van het budget voor recreatieschappen.

Meerjarenperspectief en programma-accenten voor 2021 bij recreatieschappen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)

Actuele ontwikkelingen:

- Ontwikkelen en vaststellen visie
- Biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het beheer van de gebieden;
- De overdadige groei van onderwaterplanten in Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Recreatieschap Groengebied Amstelland (GGA)

Actuele ontwikkelingen:

- Verdere implementatie NNN beleid
- Implementatie nieuwe omgevingswet
- Nieuwe MRA agenda
- Invulling woningbouw-opgave in de MRA
- Actualisatie en evaluatie evenementenbeleid in Ouder-Amstel en Amsterdam

Recreatieschap Spaarnwoude

Actuele ontwikkelingen:

- Vaststelling toekomstvisie Spaarnwoude Park en vaststelling uitvoeringsprogramma voor meerjarige investeringen en onderhoud
- Afspraken met Staatsbosbeheer over verlenging erfpachtcontracten voor het economisch eigendom van het recreatieschap
- Afnemend maatschappelijk draagvlak voor evenementen
- Brede maatschappelijke aandacht over biodiversiteit

De visie is voor zienswijzen aangeboden aan raden en staten. De nadruk in de zienswijzen lag op het vinden van balans natuur en recreatie. Uit een aantal ingediende zienswijzen blijkt de bezorgdheid over de ontwikkeling van natuur en landschap in Spaarnwoude. De zorgpunten waren bijvoorbeeld of bij uitbreiding de natuurwaarden voldoende zijn geborgd in de visie, mogelijke effecten van verandering of uitbreiding van natuurwaarden op (verandering van) het landschap en het eventuele effect van meer bezoekers en meer ruimte voor recreatie en toerisme op de kwaliteit van natuur en landschap. Vanuit de provincie is als zienswijze aangegeven dat de visie binnen de beschikbare middelen dient te worden uitgevoerd.

Recreatieschap Twiske–Waterland

Actuele ontwikkelingen

- Ontwikkeling beleid MRA regio
- Ontwikkeling beleid en uitvoering Amsterdam Wetlands/VP Laag Holland
- Versterken Markermeerdijk

Het Ambitiedocument is voor zienswijzen aangeboden aan de raden en staten en zal in 2020 worden vastgesteld. De nadruk in de zienswijzen lag op borging van natuurwaarden in relatie tot het recreatief gebruik, met name ten aanzien van evenementen. Na vaststelling zal een meerjaren uitvoeringsprogramma worden opgesteld.

Zienswijzen provincie

Beheersen kosten

Aangezien de recreatieschappen, net zoals velen, te maken hebben met de gevolgen van de coronacrisis, lijkt het ons verstandig dat de recreatieschappen pas op de plaats maken wat betreft de huidige uitgaven en de plannen voor de nabije toekomst. Met grote waarschijnlijkheid zullen de recreatieschappen geconfronteerd worden met lagere inkomsten uit huur/pacht, uit evenementen en andere activiteiten door ondernemers. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regelingen van de recreatieschappen, die het grootste deel van de uitgaven met hun bijdragen dragen, kunnen zelf te maken krijgen met bezuinigingen, prioritering, wegvallen van belastinginkomsten en korting in hun doeluitkeringen. Daarom stellen wij u voor aan de recreatieschappen als zienswijze mee te geven dat zij ontwikkelingen die om nieuwe (grote) financiële uitgaven vragen uit te stellen of op te schorten. Daarnaast om kritisch te kijken naar de uitvoering van beheertaken, daarbij efficiëntie te boeken en te zoeken naar manieren van kostenbesparend beheer. Dit kan meegenomen worden in de planning en control cyclus van de recreatieschappen. Op deze manier kunnen de

recreatieschappen eventuele financiële tegenvallers zelf opvangen in plaats van direct de rekening bij de deelnemers neer te leggen door verhoging van de deelnemersbijdragen.

Positie reserves en voorzieningen bij recreatieschappen die door RNH worden beheerd

De huidige opbouw van de begrotingen geeft een beter beeld van de benodigde reserves dan voorheen het geval was. Wat opvalt is dat bij de meeste recreatieschappen (behalve bij RAUM+IJ-Z) de algemene reserves relatief hoog zijn ten opzichte van de bestemmingsreserves en de voorzieningen. De algemene reserves nemen ook voornamelijk toe. Hoe dit zich verhoudt tot de stijgende deelnemersbijdragen over dezelfde jaren wordt niet geheel duidelijk. Het blijft daarom belangrijk om in de Algemene Besturen de discussie te voeren over de omvang van de reserves, juist in relatie tot de deelnemersbijdragen en het verhogen daarvan.

Toekomst RMN en Plassenschap Loosdrecht e.o.

In onze brief van 4 maart jl., met kenmerk 772861/1368292, hebben wij u geïnformeerd over 'de stand van zaken recreatieschappen'. De (financiële) problemen bij RMN komen door onder andere een geconstateerd begrotingstekort in 2019, een gebrekkige bedrijfsvoering en een tekort aan capaciteit. Naar aanleiding van deze conclusie heeft het RMN-bestuur de directeur gevraagd om haar deelnemers mee te nemen in de geschetste problematiek omdat dit (financiële) gevolgen voor hen heeft. Hiertoe is een plan van aanpak opgesteld. Als onderdeel van dit plan van aanpak zullen verschillende toekomstperspectieven voor de governance/organisatie van het beheer van de gebieden door een onderzoeksbureau worden uitgewerkt. Het eindrapport wordt op 15 juni a.s. opgeleverd.

Bij de genoemde nieuwe toekomstperspectieven, ook in relatie tot de twee recreatieschappen Plassenschap Loosdrecht en Stichtse Groenlanden, zullen verschillende varianten worden uitgewerkt en toegelicht. Daarbij hoort dat het Plassenschap nadenkt over de gevolgen van de verschillende varianten. Het gebied van het Plassenschap valt samen met het werkingsgebied van het programma Oostelijke Vechtplassen. In dat programma wordt mede invulling gegeven aan de beleidsvragen die het Plassenschap aangaan. Voor de provincie Noord-Holland is het ook een optie dat het Plassenschap mogelijk zelf de beheerwerkzaamheden uitvoert.

Wij stellen uw Staten voor in te stemmen met de gevraagde eerste begrotingswijziging 2020 en de aangepaste tarieven 2020 die het recreatieschap hanteert. Daarbij stellen wij voor als zienswijze mee te geven dat de provincie de huidige situatie betreurt. Deze situatie onderstreept dat organisatorische verandering bij RMN noodzakelijk is. Aangezien het proces hiertoe reeds in gang is gezet en de organisatie moet blijven functioneren tot op het moment dat een besluit hierover is genomen, de provincie zich genooddaakt voelt deze bijdrage te leveren. Wij stellen u daarom voor het bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. te vragen om na 15 juni a.s. als mede-eigenaar van RMN een adequaat besluit te nemen voor de toekomst van RMN en ons nog voor de zomerreces daarover te informeren. Wanneer de jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021 van Plassenschap Loosdrecht e.o. worden aangeleverd, zullen wij deze u apart voor zienswijzen voorleggen.

4. Proces en procedure

De zienswijzen van de provincie Noord-Holland versturen wij aan de dagelijkse besturen van de recreatieschappen. Gezien de korte doorlooptijd tussen ontvangst van de stukken en behandeling door PS zullen wij een concept reactie versturen na de behandeling van deze voordracht in de commissievergadering (NLG) van 8 juni a.s. Dit is afgestemd met de recreatieschappen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 27-2020

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 mei 2020,

gelet op artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Kennis te nemen van de jaarrekeningen 2019 en de concept begrotingen 2021 van:
 - Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,
 - Recreatieschap Groengebied Amstelland,
 - Recreatieschap Spaarnwoude,
 - Recreatieschap Twiske-Waterland.

2. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2020 en de aangepaste tarieven in 2020 van Plassenschap Loosdrecht e.o. Daarbij als zienswijze in te dienen dat de provincie de huidige situatie bij RMN betreurt. Aangezien het proces voor organisatieverandering bij RMN reeds in gang is gezet en de organisatie moet blijven functioneren tot op het moment dat een besluit hierover is genomen, de provincie zich genooddaakt voelt de verhoogde bijdrage te leveren. Wij vragen aan het bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. om na 15 juni a.s. als medeigenaar van RMN een adequaat besluit te nemen voor de toekomst van RMN en ons nog vóór de aanstaande zomerreces daarover te informeren.

3. Onderstaande zienswijzen op de concept begrotingen 2021 van de onder 1 genoemde recreatieschappen vast te stellen:
 - a) Gezien de huidige en nog te verwachten effecten van coronacrisis, vragen wij uw bestuur:
 - pas op de plaats te maken door de ontwikkelingen die om nieuwe (grote) financiële uitgaven vragen, behalve de uitgaven voor veiligheid, uit te stellen of op te schorten;
 - kritisch te kijken naar de uitvoering van beheertaken en daarbij efficiëntie te boeken;
 - naar nieuwe manieren van beheer, denk daarbij aan governance, te zoeken om kosten te besparen.

Op deze manier voor uw recreatieschap financiële ruimte te creëren om de eventuele financiële klappen te kunnen vangen;
 - b) in de Algemene Besturen van uw recreatieschap de discussie te voeren over de omvang van de relatief hoge reserves, ook in relatie tot de deelnemersbijdragen.

4. De zienswijzen op de concept begrotingen 2021 toe te sturen aan het dagelijks bestuur van de onder 1 genoemde recreatieschappen. Aan het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. onder 2 genoemde zienswijze toe te sturen.

Haarlem, 29 juni 2020

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter